

ÅPENHETSLOVEN

En bærekraftig tilnærming
til menneskerettigheter og
anstendig arbeidsmiljø

Inhold

1. Innledning
2. Selskapet
3. Metode og tiltak
4. Fokus i 2024

1 Innledning

Innledning

ÅPENHETSLOVEN setter søkelys på et viktig område og skaper nytt ansvar for store norske selskaper. Loven skal sørge for en mer bærekraftig tilnærming til menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold gjennom hele leverandørkjeden til selskapene.

Mange av selskapene som omfattes av loven har leverandørkjeder med internasjonalt nedslagsfelt i en økonomi som blir stadig mer globalisert og sammenvevd. Ved at mange norske selskaper systematiserer arbeidet med å avdekke risiko og forhindre menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsforhold, kan den samlede effekten bli positiv på internasjonale verdikjeder.

2

Selskapet

Selskapet

CELSA NORDIC er den del av CELSA Group International, en ledende produsent av lavutslipps, sirkulært stål og den største sirkulære verdikjeden i Europa.

Selskapet leverer armeringsstål og består av

- Celsa Armeringsstål.
- Celsa Steel Service.
- Celsa Nordic Recycling.

CELSA ARMERINGSSTÅL er den ledende produsenten av armeringsstål i Norden med smelteovn og valseverk lokalisert i Mo i Rana, kutt- og bøy-enhetene Celsa Steel Service i Norge, Sverige, Finland og Danmark, og stålskrap leverandøren Celsa Nordic Recycling i Sverige.

CELSA NORDIC resirkulerer stålskrap til produksjon i en elektrisk «arc furnaces» oven (EAF), ved bruk av den mest bærekraftige teknologien tilgjengelig, og energi basert på ren, fornybar vannkraft. Med 1212 egne ansatte og ansatte hos underleverandører, produserte Celsa Nordic nesten 700 000 tonn stål og resirkulerte over 750 000 tonn skrap i 2023.

CELSA NORDIC produserer stål billetts, armeringsstål og armeringsstenger for det nordiske bygg- og anleggsmarkedet.

CELSA GROUP er til stede i Spania, Frankrike, Polen, Storbritannia, Irland, Danmark, Finland og Sverige. Selskapet har 120 forretningssteder, 7 stålverk, 12 valseverk og 48 resirkuleringsfasiliteter, i tillegg til innovasjons- og distribusjonsselskaper, som direkte og indirekte sysselsetter mer enn 70.000 arbeidstakere.

CELSA NORDIC OG CELSA GROUP jobber sammen for å bli en del av løsningen på de to systemiske utfordringene kloden opplever, ved å bidra til reduksjon av begge; klimaendringer og utarming av naturlige ressurser. Dette gjør vi gjennom sirkulære verdikjeder og ved å bli et nullutslipps selskap innen 2050.

Åpenhetsloven gjelder for Celsa Nordic, Celsa Armeringsstål og Celsa Steel Service, Norge. I fortsettelsen blir disse omtalt som Celsa Nordic eller selskapene.

Foto: Enova

3

Metode og tiltak

Metode og tiltak

FORANKRING I STYRET

Ved hjelp av juridisk kompetanse har selskapene laget utkast til nye retningslinjer for krav til leverandørkjedens forhold til anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter. Retningslinjene har blitt lagt opp som styresak i selskapene og vedtatt av styret som gjeldende regler for selskapene fremover.

INNLEDENDE FASE

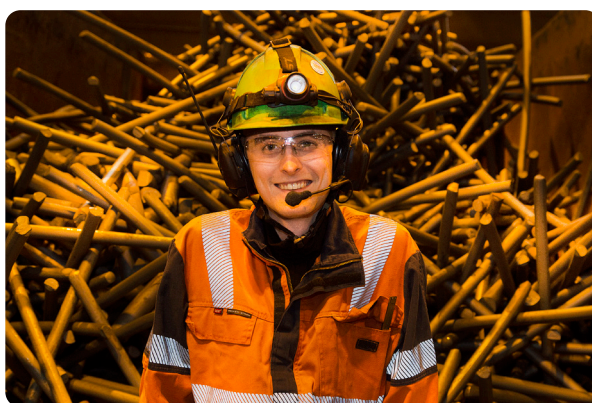
Som en operasjonalisering av de nye retningslinjene er det utviklet Supplier Code of Conduct (SCoC) som blir distribuert til leverandørene og partnere i selskapenes verdikjede. SCoC uttrykker Celsas forventninger til hvordan disse skal forholde seg til menneskerettigheter og krav til anstendig arbeidsforhold fremover. Disse forventningene vil danne utgangspunkt for Celsas dialog med leverandørene om etterlevelse av forpliktelsene.

SCoC er implementert i avtalevilkårene i kontrakter Celsa inngår med leverandører. Slik sikrer selskapene at arbeidet med oppfølging av Åpenhetsloven blir del av sin virksomhet.

Celsa har gjennomført en vesentlighetsvurdering av interne forhold, leverandører og partnere. Dette arbeidet startet med en intern kartlegging og kartlegging av leverandørkjeden med tanke på å avdekke hvor mulig risiko opptrer. Ved å klassifisere de ulike leverandører og partnere etter nærheten til Celsas kjerneprosess og leverandører med mulig høy risiko, har selskapene vært i stand til å gjøre prioriteringer i arbeidet med å avdekke risiko.

Risikokartleggingen har basert seg på Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings (DFØ) retningslinjer for etisk handel. Direktoratet analyserer land som er relevant for handel for norske selskaper. I tillegg har de gjennomgått ulike bransjer i en risikovurdering. Stålindustrien anses å ha høy risiko knyttet til menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsforhold.

Dette skyldes blant annet at industrien er dominert av aktører fra Kina og India. For Celsas arbeid med aktsomhetsvurderingen tilsier dette at det vises ekstra oppmerksomhet til de deler av leverandørkjeden som har tilknytning til disse landene.

FORVENTET RISIKO

SCoC er laget som et grunnlag for positiv utvikling for ansvarlig praksis i hele verdikjeden. Den anerkjenner menneskerettigheter og prinsippene nedfelt i FNs universelle erklæring for menneskerettigheter (1948).

Generelt burde leverandører og partnere støtte beskyttelse av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter. Derfor er målet for våre undersøkelser å avdekke brudd på menneskerettigheter generelt.

Etter gjennomgang av DFØs vurderinger av risiko i stålindustrien har vår SCoC hovedfokus på noen særskilte menneskerettigheter og arbeidsforhold. Barnearbeid og tvangsarbeid har en fremtredende plass i vår SCoC og har derfor størst fokus i våre undersøkelser. I tillegg har vi hatt høyt fokus på sikkert, trygt og sunt arbeidsmiljø for ansatt i leverandørkjeden. SCoC og vesentlighetsvurderingen fokuserer også på diskriminering og minimumslønn.

VESENTLIGHETSANALYSE

Celsa Nordic anerkjenner at vi har størst påvirkning på våre nærmeste leverandører og partnere. Basert på DFØs retningslinjer, vår egen SCoC og Celsa Nordics leverandøroversikt har vi delt leverandører og partnere inn i flere kategorier.

Vesentlighetsanalysen startet med gjennomgang av de største leverandører og partnere med størst innflytelse på vår kjernevirksomhet. Undersøkelse har blitt gjennomført for alle leverandører og partnere med et årlig engasjement på over 10 millioner kroner med Celsa Nordic. Etter gjennomgang av disse leverandører og partnere har vi gjennomført tilsvarende undersøkelser av leverandører fra høyrisikoland og leverandører som har underleverandører fra slike land.

117 leverandører og samarbeidspartnere er sjekket

87 leverandører er fulgt opp med spørsmål.

45 står igjen med potensiell risiko.

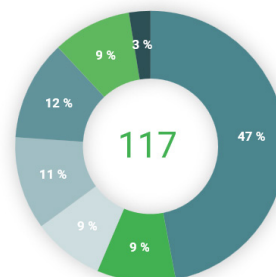
Informasjonen som er innhentet om den enkelte leverandør, er samlet og lagret. I tillegg er det laget en skjematisk oversikt over risikovurderingen med fargekode på sannsynlighet og alvorlighet for negativ innvirkning knyttet til den enkelte leverandør. I en fargeskala med grønt, gult og rødt, har man fulgt opp de som har kommet ut med en totalverdi som er gul eller rød, noe som tilsier at det kan være risiko forbundet med leverandøren.

Supplier review

Total 117

Industry:

Transport:	14
Scrap suppliers:	11
Energy suppliers:	3
Suppliers, other components:	55
Other steel suppliers:	11
Services:	10
Others:	13

I vurderingen av de enkelte leverandører, har man lagt vekt på ulike faktorer og kilder for å søke og avdekke risiko. Leveranse fra selskaper som hører hjemme i nordiske og vestlige land, har blitt ansett som mindre risikofylt som følge av at disse er forpliktet etter lovgivning der arbeidsmiljø er sterkt regulert og menneskerettigheter har en fremtredende plass i lovgivningen.

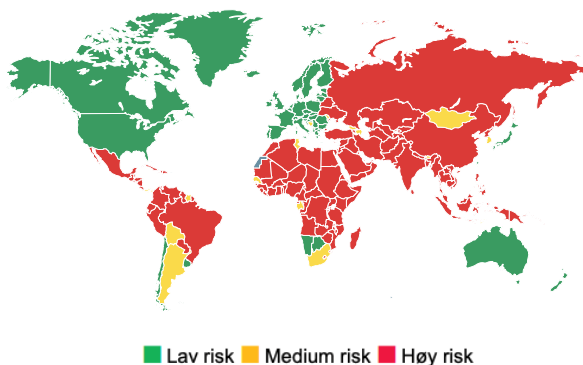
Det understrekes imidlertid at dette ikke er avgjørende for risikovurderingen, men er en faktor som må sammenholdes med andre kilder.

Selskaper som har utviklet egne retningslinjer for arbeidsmiljø og sikkerhet på arbeidsplassen, samt code of conduct som omhandler disse temaer anses også å ha lavere risiko. Ved utarbeidelse av slike dokumenter og forankring av slike i selskapets ledelse, viser man et engasjement for temaene og en vilje til å unngå menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsvilkår.

Videre anses det som en sterk indikasjon mot risiko og brudd dersom selskap har underlagt seg – og blitt godkjent for – ekstern, internasjonal sertifisering av arbeidsmiljø. Ved en slik sertifisering har man innført rutiner og praksis for å hindre negativ påvirkning og latt en uavhengig tredjepart gjort undersøkelse opp mot objektive standarder. Dersom sertifiseringen er relativt ny, anses dette som et sterkt signal om at virksomheten ikke tilfører negativ påvirkning.

Etter denne prosessen har man gått videre med leverandørene man har antatt har en viss risiko. Disse har blitt kontaktet med forespørsler om utdypende informasjon knyttet til hvordan de forholder seg til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, dokumentasjon på eventuelle egne retningslinjer eller ekstern sertifisering eller andre forhold som indikerer at de overholder menneskerettigheter og krav til anstendige arbeidsforhold.

Svar fra denne spørsmålsrunden er samlet sammen med den øvrige informasjonen. I tillegg har vi laget en arbeidsplattform som starter med leverandørstatus fra den skjematiske oversikten. Dersom det nye svaret fra leverandørene gir grunn til å endre status, oppdaterer vi plattformen og noterer hvorfor status endres. Plattformen gir oss muligheten til å spore hele prosessen og fremhever utviklingen hver leverandør står overfor i den.

I tilfeller hvor vi har funnet spor av uanstendige arbeidsforhold eller menneskerettighetsbrudd, har undersøkelsene fortsatt. Vi har da utforsket om negativ påvirkning er pågående eller om leverandøren har tatt grep for å stoppe dette. Hvis grep har blitt tatt, har vi undersøkt om disse er egnet til å gjøre situasjonen bedre. Dersom det er tilfellet, blir informasjonen om prosessen lagret og leverandøren eller partneren blir satt i «grønt» i den skjematiske oversikten.

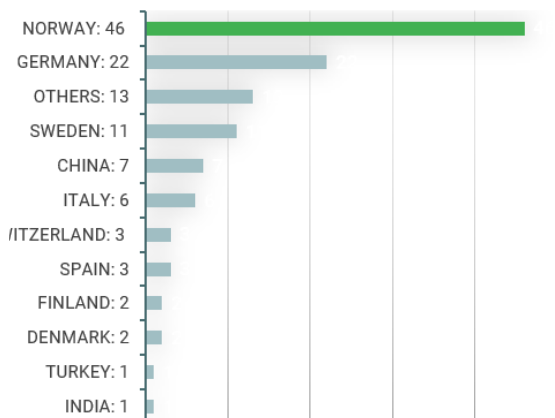
OPPFØLGING VED AVDEKKING AV RISIKO

Hvis undersøkelsene våre avdekker negativ påvirkning på anstendig arbeidsforhold eller menneskerettigheter, vil Celsa Nordic iverksette tiltak. Målet med tiltakene er å gjenopprette et anstendig arbeidsmiljø hos den relevante leverandøren eller partneren eller å stoppe menneskerettighetsbrudd.

Alt etter hvilken type negativ påvirkning det er snakk om, vil tiltakene kunne omfatte dialog med leverandøren eller samarbeidspartneren, nye krav i forbindelse med kontraktsoppfølging eller andre krav og samarbeidsformer som viser seg relevant for å redusere den negative påvirkningen. I ytterste konsekvens kan den negative påvirkning føre til avslutning av kontraktsforholdet. Videre er det viktig for Celsa å følge opp iverksatte tiltak å forsikre seg om at disse faktisk fører til redusert negativ påvirkning.

2024

Antall leverandører fra hvert land

ANDRE TILTAK

Celsa Nordic har jevnlig dialog med leverandører og partnere avhengig av hvilken rolle de har i leverandørkjeden. Denne dialogen omfatter blant annet kontraktsmøter, sikkerhetsoppfølging, kommunikasjon om oppdatering av prosedyrer og risikovurderinger.

Celsa Nordics innkjøpsdivisjon har også en overordnet tiltaksplan knyttet til leverandører og en mer spesifikk tiltaksplan knyttet til leverandører med stor innflytelse på virksomheten. I tillegg er det en link mellom saksbehandlingssystemet og systemet for leverandør oppfølging i tilfelle det er nødvendig med tiltak for å skape forbedring.

Celsa Nordic har noen små og mellomstore bedrifter i leverandørkjeden og noen av disse har ikke all ønskelig dokumentasjon og sertifiseringer på plass.

I slike tilfeller gjør vi egne undersøkelser og hjelper dem til å nå målsettinger satt i standarder, informerer om regulatoriske krav og bidrar til leverandørutvikling hos dem. Vi jobber også med at disse leverandørene oppnår tilfredsstillende dokumentasjon og jobber langsiktig og i samarbeid for å skape forbedringer.

Celsa Nordic jobber for å oppfylle FNs bærekraftsmål og gjennom vår risikovurdering av leverandører og partnere krever vi at de, og deres underleverandører, øker fokuset på bærekraftsmålene gjennom hele verdikjeden.

Undersøkelsene er gjort risikobasert, basert på informasjon om leverandørene, kontakt med sikkerhetsrepresentanter eller fagforeningsledere og informasjon fra andre kilder. Tiltak som revisjoner og undersøkelser gjøres for innsikt i arbeidsforhold, lønnsforhold eller andre relevante temaer.

Fra og med 2023 har Celsa Nordic introdusert et selvvurderingsskjema for leverandørene. Alle leverandører mottar dette skjemaet for å fylle ut relevant informasjon om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i sin egen virksomhet og sin leverandørkjede. Dette har bidratt til å bli mer effektiv i faktasøkingprosessen og er spesielt nyttig når nye leverandører kommer inn i leverandørkjeden.

Det er laget spesifikasjoner for alt kritisk materiale i saksbehandlingssystemet. For kritiske materialer det opprettet en kontrollplan og vi har et eget system i sharepoint åpent for alle ansatte til å lage anmerkninger knyttet til den enkelte leverandør. Celsa Nordic kompenserer for en stor del ekstrakostnader som følger av økte krav vi stiller til leverandørene, først og fremst krav stilt til sikkerhet på arbeidsplassen.

For leverandører har krav til arbeidsforhold blitt tatt inn våre standard kontraktsvilkår (Punkt 14) og kontraktsstandarder hvor vi setter dette som et krav til våre leverandører. Internt brukes systemet for å varsle om avvik.

I SCoC har vi omtalt barnearbeid. Hvis vi avdekker barnearbeid som ikke er i overensstemmelse med ILO-konvensjonene (Nr. 138) skal tiltak settes i verk umiddelbart for å sikre at barnets beste blir ivaretatt.

Celsa Nordic pålegger alle leverandører krav knyttet til Helse, Sikkerhet og Miljø, noe som også følger av våre standard innkjøpsvilkår og standard avtalevilkår. Ved avvik kan leverandøren suspenderes. Dette kan gjelde både enkeltansatte og hele selskapet.

SCoC har blitt implementert i våre standard innkjøpsvilkår og de generelle kontraktsvilkårene. Basert på disse har vi også anledning til å terminere kontrakter ved brudd på vilkårene. Vi jobber aktivt for å følge opp opplysninger om brudd gjennom egne revisjoner og gjennomgang av dokumentasjon (opplysninger om brudd på minstelønn, opplysninger om bonus for å ikke organisere seg etc).

I mai 2024 fulgte vi opp alle våre leverandører. Ingen risikoer ble funnet.

Celsa Group har sin egen varslingskanal som gjelder for Celsa Nordic. Varslerkanalen gir alle anledning til å varsle anonymt eller på annen måte gi Celsa Group informasjon om uakseptable forhold knyttet til et selskap i gruppen.

Da Åpenhetsloven trådte i kraft 1. Juli 2022 opprettet vi epostkonoten apenhetsloven@celsanordic.com. Adressen er primært ment for kommunikasjon med dem som ønsker informasjon om Celsa Nordics arbeid med Åpenhetsloven. Adressen er også åpen til å sende opplysninger om potensielle menneskerettighetsbrudd eller brudd på anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden.

MENNESKERETTSPOLICY

I 2023 utviklet Celsa Group en revidert menneskerettighetspolicy med oppdatert gruppefokus på menneskerettigheter for de kommende årene. Den nye policyen vil påvirke Celsa Nordics arbeid etter åpenhetsloven. Celsa Nordic justerer for tiden hvordan vurderingen gjøres og hva fokusområdene vil være i 2024.

VESENTLIGHETSVURDERING I DE ANDRE NORDISKE LEVERANDØRKJEDENE

I 2023 har Celsa Nordic også startet prosessen med å vurdere forsyningskjeden til de andre nordiske enhetene. Prosessene der fulgte samme manual som beskrevet ovenfor, og selvvurderingsskjemaet har blitt distribuert til leverandørene til de andre nordiske enhetene til Celsa.

De andre nordiske enhetene til Celsa er ikke lovpålagt å gjennomføre prosedyrene i åpenhetsloven. Derimot; Celsa Nordic vil sørge for at alt gjøres for å ha sunne forsyningskjeder over hele konsernets nedslagsfelt. I tillegg er denne prosessen en god forberedelse til de nye EU-kravene som er annonsert å komme.

4

Fokus i 2024

Fokus i 2024

SAMARBEIDSKOMITÈ

Celsa Nordic har undersøkt muligheten for å etablere et samarbeidsutvalg med partnere med sikte på å utveksle kunnskap, erfaringer og ideer om hvordan man kan etterleve åpenhetsloven. Alle selskapene knyttet til åpenhetsloven har ulike tilnærminger og får ulik informasjon fra sine leverandørkjeder. De ulike synspunktene og informasjonen gjør et samarbeidsutvalg bemyndiget med flere verktøy å dele med deltakerne og ny kunnskap som kan bringe alle bedrifter til et høyere nivå i arbeidet med å etterleve loven.

Så langt har det ikke lyktes selskapene å finne aktuelle samarbeidspartnere til et samarbeidsutvalg, så arbeidet med å etablere et slikt utvalg fortsetter.

DYPERE UNDERSØKELSE AV UTENLANDSKE LEVERANDØRER

Et annet oppmerksomhetsområde for Celsa Nordic i 2024-2025 vil være ytterligere og dypere vurderinger av enkelte leverandører fra østlige land. Som nevnt tidligere i denne rapporten har vi noen utfordringer med å samle inn tilstrekkelig informasjon fra noen av leverandørene i utlandet. Vi har ikke funnet noen brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold blant disse leverandørene. Men det faktum at DFØ øker bevisstheten om verdikjeder fra disse landene og vår erfaring med å ikke ha nok informasjon og forståelse for situasjonen der, gjør dette til et område for videre vurderinger.

På grunn av dette vil vi gjennomføre ytterligere vurderinger blant disse leverandørene. Vi har engasjert Celsa på konsernnivå og utnyttet deres kunnskap om forsyningskjeden og innflytelsen ved å henvende oss til leverandørene fra konsernnivå. Våre forventninger er at nye tilnærminger i samarbeid med representanter fra gruppen vil gi mer informasjon som er egnet til å avklare om det er noen risiko eller ikke. I 2024 vil Celsa besøke nøkkelleverandører i noen østlige land med oppmerksomhet på overholdelse av åpenhetsloven. Denne aktiviteten vil pågå og fortsette inn i 2025.

Et annet tiltak i vurderingen av disse leverandørene er å gå inn i samarbeid med internasjonale ikke-statlige organisasjoner (NGOer) med fokus på arbeidsforhold og menneskerettigheter. Disse organisasjonene har et bredere bilde av forholdene og problemstillingene der vi søker informasjon. Organisasjonene kan derfor hjelpe oss videre i arbeidet med å oppdage risikoer i leverandørkjeden. Med deres hjelp vil vi også prøve å grave dypere i forsyningskjeden og finne status blant leverandørens leverandører. Siden åpenhetsloven krever vurderinger og ansvar for hele leverandørkjeden, er det viktig for oss å samle inn informasjon og oppdage potensiell risiko også på dypere nivå hos leverandørene.

